

RAPORT ROCZNY 2021

Federacja
na rzecz
Kobiet
i Planowania
Rodziny

SPIS TREŚCI

PODSUMOWANIE ROKU 2021	4
DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA.....	6
Litygacja strategiczna	6
Rzecznictwo krajowe i międzynarodowe.....	7
Poradnictwo prawne oraz wsparcie osób potrzebujących aborcji	7
DZIAŁALNOŚĆ RZECZNICZA I MONITORING	8
Wokół aborcji	8
Statystki ogólnopolskie	8
<i>Legalna aborcja. Bez kompromisów</i>	8
Parlamentarny Zespół Praw Kobiet i Parlamentarny Zespół ds. Praw Reprodukcyjnych.....	9
Ustawa ratunkowa	9
Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji (28/9).....	9
Sondaż ws. antyaborcyjnych billboardów	9
Wokół zagrożeń dla praw reprodukcyjnych.....	9
Projekt <i>Stop aborcji 2021</i>	9
„Rejestr ciąży”	10
Na forum międzynarodowym	10
Rada Praw Człowieka ONZ w Genewie	10
Komisja ds. Statusu Kobiet ONZ (CSW)	11
Grupa Robocza ws. przeciwdziałania dyskryminacji wobec kobiet i dziewcząt (WGDAW)	11
Komitet Praw Dziecka ONZ.....	11
Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. Zdrowia	12
Parlament Europejski.....	12
Międzynarodowe organizacje pozarządowe	13
Rada Europy.....	14
DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	15
Projekty i wydarzenia.....	15
Cykl webinarium <i>Walka o prawa kobiet trwa. Nie poddajemy się!</i>	15
Audycja #CałegoCiała w Radiu Kapitał	15
Kampanie informacyjne i edukacyjne	16
Kampania HISTORIE KOBIET #WybórNieZakaz	16
Program Wsparcia Lekarzy.....	17
Kampania #PrawaPacjenckieMaszJePrzySobie	17

Kampania #FederaPomaga.....	17
DZIAŁALNOŚĆ PORADNICZA I WSPARCIE KOBIET	18
Telefon Zaufania.....	18
Poradnictwo dla osób w ciąży.....	18
Poradnik „Potrzebuję aborcji”	19
Telefon Interwencyjny	19
Poselska Sieć Ratunkowa.....	19
Poradnictwo w zakresie antykoncepcji.....	19
Antykoncepcja awaryjna	19
Wkładki wewnątrzmaciczne.....	19
Poradnictwo w zakresie opieki ginekologicznej	20
Sieć Przyjaznych Lekarzy	20
DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I W INTERNECIE	21
Publikacje informacyjno-edukacyjne	21
<i>Prawa pacjenckie w pytaniach i odpowiedziach</i>	21
Media społecznościowe	21
Biuletyn „Mam Prawo”	21
WIELKA KOALICJA ZA RÓWNOŚCIĄ I WYBOREM	23
Rzecznictwo.....	23
Monitoring.....	24
Działania edukacyjne	24
Działania integracyjne i proaktywistyczne	24
III Zjazd WKRW	25
Inne.....	25
GRUPA PONTON	26
ASTRA NETWORK.....	27
Broшуra o wpływie pandemii COVID-19 na prawa reprodukcyjne w krajach Europy środkowo-wschodniej.....	27
Rzecznictwo międzynarodowe, interwencje i wsparcie	28
Biuletyn	29
SPONSORZY	30

PODSUMOWANIE ROKU 2021

Rok 2021 upłynął pod znakiem cierpienia kobiet. Orzeczenie „Trybunału Konstytucyjnego” ogłoszone w październiku 2020, zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw 27 stycznia 2021 i tym samym weszło w życie, doprowadzając do niemal całkowitego zakazu aborcji w Polsce. Zamiast radości z planowanego macierzyństwa, kobietom zaczął towarzyszyć strach przed zajściem w ciążę i nieludzkie cierpienie, jeśli okazało się że płód jest obciążony wadami. Taki los zgotowało kobietom ich własne państwo.

W tym tragicznym roku stało się też to, czego Federacja obawiała się najbardziej. We wrześniu kobieta w ciąży zmarła z powodu sepsy - Izabela z Pszczyny. Lekarze zwlekali z aborcją, tłumacząc się prawem. Czekali na ustanie tętna płodu. Nie zdążyli. Płód obumarł ale zmarła też Izabela. W całej Polsce odbyły się liczne protesty pod hasłem „Ani jednej więcej”. To była pierwsza ujawniona śmierć kobiety z powodu orzeczenia „Trybunału”. A ile było ich naprawdę? Tego zapewne się nie dowiemy.

Fundamentalistom wciąż było za mało tortur i cierpienia kobiet. Pod obrady Sejmu wszedł projekt obywatelski *Stop aborcji 2021* dotyczący całkowitego zakazu przerywania ciąży i zawierający kryminalizację kobiet, które dokonały aborcji. Projekt, który zupełnie pomija jakiegokolwiek prawa kobiet jednocześnie proponując im niewyobrażalne cierpienie i strach. Na szczęście został odrzucony.

Kolejne inicjatywy, które spotęgowały strach kobiet przed ciążą, to rozporządzenie wprowadzające obowiązek rejestracji ciąży w Systemie Informacji Medycznej. Jego cel to straszenie kobiet i dalsze utrudnianie dostępu do aborcji.

Organizacje i inicjatywy feministyczne nie pozostały bierne w tej trudnej sytuacji. Odbyły się liczne protesty i manifestacje po śmierci Izabeli z Pszczyny. Powstał też Komitet Inicjatywy Obywatelskiej, który opracował projekt liberalizacji prawa aborcyjnego w Polsce. Projekt *Legalna aborcja. Bez Kompromisów* proponuje prawo na miarę europejską, dopuszczające legalną aborcję do 12. tygodnia ciąży bez podawania powodów. Znosi też kryminalizację aborcji, która powoduje tzw. efekt mrożący dla lekarzy. Zebrano już ponad 100 tysięcy podpisów i projekt zostanie złożony w Sejmie w 8 marca 2022.

Na uwagę zasługuje także fakt, że organizacje i inicjatywy kobiece przejęły niemal w całości edukację i udzielanie informacji Polkom poszukujących dostępu do aborcji. W tym celu Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny przeformułowała swój program działania dostosowując go do bieżących potrzeb kobiet. Stworzyłyśmy bazę szpitali, lekarzy ginekologów i lekarzy psychiatrów, którzy pomagają kobietom w dostępie do legalnej terminacji ciąży z powodu zagrożeń dla ich zdrowia. Stworzyłyśmy Poselską Sieć Ratunkową, dzięki której są możliwe interwencje poselskie w szpitalach odmawiających aborcji z powodu zagrożenia zdrowia i życia kobiet.

Federacja prowadziła także działalność prawniczą w minionym roku. Przed sądami polskimi w imieniu pacjentek prowadzimy trzy postępowania cywilne, kolejne cztery są przygotowywane. W Europejskim Trybunale Praw Człowieka jest obecnie 15 spraw o brak dostępu do aborcji prowadzonych przez prawniczki Federacji.

Co przyniesie rok 2022? Nie wiemy, ale obawiamy się kolejnych przypadków śmierci i utraty zdrowia przez kobiety. Będziemy nadal intensywnie działać na rzecz zmiany ustawy antyaborcyjnej i także pomagać kobietom w dostępie do legalnej aborcji w Polsce

DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA

Litygacja strategiczna

- reprezentacja siedmiu skarżących przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w ramach akcji „Skarga Kobiet” w sprawach o bycie potencjalną ofiarą zaostżenia polskiego prawa antyaborcyjnego (*K.B. & others v. Poland*, *K. C. & others v. Poland*, *A.L.-B. & others v. Poland*);
- reprezentacja trzynastu skarżących przez Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w sprawach o naruszenie praw człowieka przez zaostżenie polskiego prawa antyaborcyjnego i utrudnienie dostępu do aborcji w Polsce ([M.L. v. Poland](#) i następne);
- reprezentacja siedmiu klientek przed Rzecznikiem Praw Pacjenta oraz sądami cywilnymi w Polsce w sprawach o odmowę dostępu do legalnej aborcji jako gwarantowanego świadczenia zdrowotnego (sporządzanie sprzeciwów, skarg i pozwów);
- wsparcie prawne osób w sprawach przeciwko wystawcom banerów antyaborcyjnych;
- sporządzanie skarg w sprawach o odmowę udzielenia gwarantowanego świadczenia zdrowotnego w postaci założenia wewnątrzmacicznej wkładki antykoncepcyjnej.

Mec. Kamila Ferenc i mec. Agata Bzdych, pełnomocniczki Pani M.L., przed siedzibą Trybunału Konstytucyjnego w Warszawie (20/10/2021)

Rzecznictwo krajowe i międzynarodowe

- przygotowywanie komunikacji do Komitetu Ministrów Rady Europy w przedmiocie niewykonywania przez Polskę wyroków ETPCz w sprawach *Tysiąc v. Poland, R.R. v. Poland, P. i S. v. Poland* (21/10/2021) oraz udział w briefingu dla delegacji w KMRE.

Poradnictwo prawne oraz wsparcie osób potrzebujących aborcji

- udzielanie porad prawnych w zakresie świadczeń zdrowia reprodukcyjnego, zabezpieczeń społecznych i prawa karnego;
- interwencje w szpitalach w sprawach pacjentek;
- rozwój [Psychiatrycznej Sieci Wsparcia](#).

DZIAŁALNOŚĆ RZECZNICZA I MONITORING

Wokół aborcji

Statystyki ogólnopolskie

Tradycyjnie, jak co roku, wystąpiliśmy do Ministerstwa Zdrowia z zapytaniem o dane dot. zabiegów przerywania ciąży w Polsce w minionym roku. Wynika z [nich](#), że w 2020 roku w polskich szpitalach przeprowadzono 1 074 aborcji, w tym 1 053 z przyczyn embriopatologicznych.

Legalna aborcja. Bez kompromisów

3 lutego Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej **Legalna aborcja. Bez kompromisów**, w którego skład obok wielu organizacji i ruchów kobiecych oraz polityczek wchodzi również Federacja, [zaprezentował](#) projekt ustawy o bezpiecznym przerywaniu ciąży i innych prawach reprodukcyjnych, który przewiduje m.in. legalizację aborcji do 12. tygodnia ciąży. Po rejestracji Komitetu przez Sejm RP, można było rozpocząć zbiórkę podpisów poparcia pod projektem. 20 grudnia Komitet ogłosił, że uzyskał, wymaganą do złożenia projektu w sejmie liczbę stu tysięcy podpisów, jednak zbiórka, przedłużona ze względu na pandemię, będzie kontynuowana aż do odwołania.

Nasza prawniczka i jednocześnie reprezentantka Federacji w Komitecie LABK przygotowała [instrukcje](#) jak zbierać podpisy pod projektem ustawy.

Kamila Ferenc podczas prezentacji projektu ustawy przez Komitet Obywatelskiej Inicjatywy Ustawodawczej *Legalna aborcja. Bez kompromisów* (3/2/2021).

Parlamentarny Zespół Praw Kobiet i Parlamentarny Zespół ds. Praw Reprodukcyjnych

13 maja odbyło się współorganizowane przez Federację łączone [posiedzenie obu zespołów](#), podczas którego przedstawione zostały dramatyczne historie kobiet, którym, mimo wskazań, odmówiono aborcji w szpitalu. Aktywistki z organizacji oraz zaproszeni eksperci i ekspertki z zakresu ginekologii i psychiatrii przedstawili/ły także skutki decyzji Trybunału Konstytucyjnego Julii Przyłębskiej dot. aborcji embriopatologicznej z 22.10.2020 r.

Ustawa ratunkowa

Tzw. ustawa ratunkowa przewiduje zniesienie karaniania lekarzy, którzy wykonują aborcję w przypadku uszkodzenia płodu oraz zniesienie kar dla osób pomagających w przeprowadzeniu aborcji. Przygotowałyśmy dwie petycje skierowanej do posłów i posełanek Sejmu RP, w których domagamy się przyjęcia tego projektu: wraz z [Akcją Demokracją](#) oraz z [WeMove Europe](#).

Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji (28/9)

Z okazji 28 września wystosowałyśmy [apel](#) do posłów i posełanek Sejmu RP o natychmiastowe przyjęcie ustawy ratunkowej oraz poparcie dla projektu ustawy o bezpiecznym przerywaniu ciąży i innych prawach reprodukcyjnych (*Legalna aborcja. Bez kompromisów*). Pod apelem podpisało się 115 organizacji polskich i polonijnych, należących do Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem.

Sondaż ws. antyaborcyjnych billboardów

Na przełomie 2020 i 2021 na ulicach polskich miast masowo zaczęły pojawiać się billboardy m.in. przedstawiające płód o wyglądzie noworodka znajdujący się macicy w kształcie serca. Ogromna kampania zorganizowana przez przeciwników prawa do aborcji w ciągu kilku miesięcy zalała Polskę, wywołując ogromne emocje społeczne.

Na początku maja pracownia IBRiS przeprowadziła na nasze zlecenie badanie sprawdzające faktyczną reakcję społeczeństwa na te zmanipulowane przekazy w przestrzeni publicznej. [Wyniki sondażu](#) potwierdziły nasze przypuszczenia – kosztująca wiele mln zł kampania anti-choice okazała się nieskuteczna.

Wokół zagrożeń dla praw reprodukcyjnych

Projekt Stop aborcji 2021

Przygotowałyśmy [stanowisko](#), w którym potępiamy haniebnny projekt ustawy, apelujemy do Sejmu o odrzucenie go w pierwszym czytaniu oraz deklarujemy że najważniejsze są dla nas osoby szukające u nas wsparcia i nigdy nie zostawimy ich samych.

„Rejestr ciąży”

W listopadzie w projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia pojawił się obowiązek rejestrowania ciąży pacjentek w krajowym Systemie Informacji Medycznej. Potępiłyśmy ten antykobiece i antyrodzinny pomysł w [stanowisku](#).

Na forum międzynarodowym

Rada Praw Człowieka ONZ w Genewie

- [46. sesja Rady Praw Człowieka](#) (marzec 2021) - stanowisko Federacji oraz Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem na temat pogorszenia i tak fatalnej sytuacji w dostępie do SRHR w Polsce poprzez zaostrenie dostępu do aborcji nie-wyrokiem nie-Trybunału;
- [47. sesja Rady Praw Człowieka](#) (czerwiec 2021) – stanowisko Federacji na temat nieprzestrzegania raportu Grupy Roboczej do spraw Dyskryminacji Kobiet i Dziewczynek dotyczącego Zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych w kryzysie. W stanowisku przypominamy, że Polska w ostatnim czasie nie tylko nie wykonała zaleceń Grupy Roboczej skierowanych do Polski po wizycie w 2018 r., ale posunęła się dalej w naruszeniach praw reprodukcyjnych kobiet zakazując praktycznie aborcji w Polsce z wykorzystaniem upolitycznionego Trybunału. Udział zdalny koordynatorki ds. rzecznictwa międzynarodowego w wydarzeniu towarzyszącym organizowanym przez partnera Federacji, Sexual Rights Initiative: „From exception to expediency: Feminist perspectives on sexual rights violations during COVID-19”;
- [48. sesja Rady Praw Człowieka](#) (wrzesień) – W imieniu Federacji zostały odczytane 2 stanowiska:
 - stanowisko na temat braku dostępu do praw reprodukcyjnych i seksualnych w kontekście czekającego Polskę w 2022 r. powszechnego przeglądu okresowego (UPR) prowadzonego przez ONZ i dotyczącego (nie)przestrzegania praw człowieka;
 - stanowisko z okazji Światowego Dnia Bezpiecznej Aborcji.

W obydwu stanowiskach żądamy prawa do bezpiecznej, legalnej i bezpłatnej aborcji i powtarzamy, że traktowanie kobiet przez instytucje państwa polskiego stanowi przemoc i nadużycie władzy.

Na tej samej sesji, z okazji Światowego Dnia Bezpiecznej Aborcji zostało także odczytane [stanowisko](#) na temat aborcji, które Federacja podpisała razem z 371 organizacjami i 322 osobami. Stanowisko mówi o stygmie aborcyjnej, która istnieje w każdym państwie bez zależności czy aborcja jest karalna czy też nie.

W ramach współpracy z organizacjami prawnoczułowieczymi zrzeszonymi w koalicji Sexual Rights Initiative w Genewie, Federacja jest częścią #emptychairs campaign

W 2021 r. Federacja brała aktywny udział w licznych działaniach i konsultacjach na rzecz tej kampanii, której celem jest radykalna reforma systemu praw człowieka ONZ, zaczynając od Rady Praw Człowieka z aspiracją przybliżenia tej skomplikowanej maszyny do zwykłego człowieka w każdym miejscu na świecie.

Komisja ds. Statusu Kobiet ONZ (CSW)

Tematem wiodącym 65. sesji, która odbyła się w marcu, było „Pełne i skuteczne uczestnictwo kobiet w życiu publicznym i procesach podejmowania decyzji, a także eliminacja przemocy w celu osiągnięcia równości płci i wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt”.

18 marca Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny wzięła udział w wydarzeniu towarzyszącym zorganizowanym przez Międzynarodową Federację Planowania Rodzicielstwa (IPPF) i Planning Familial (Francja); sponsorowanym przez Francję, Danię i UNFPA: [„Pokolenie SRHR! – Zapewnienie powszechnego dostępu do usług z zakresu zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych: priorytet działania koalicji skupionej wokół SRHR na Generation Equality Forum”](#). Przedstawicielka Federacji miała możliwość zadania sponsorom pytań na temat działań, jakie mogliby/chcieliby podjąć wobec łamania przez Polskę dostępu Polek do podstawowych usług zdrowia reprodukcyjnego, zwłaszcza do aborcji.

Grupa Robocza ws. przeciwdziałania dyskryminacji wobec kobiet i dziewcząt (WGDAW)

Federacja utrzymuje bieżący kontakt z członkiniami Grupy w kontekście złożonej oficjalnej komunikacji w grudniu 2020 r. do WGDAW i innych ekspertów ONZ działających w dziedzinie ochrony praw kobiet, która w 2021 r. wymagała licznych aktualizacji w związku z pogarszającą się sytuacją w dostępie do praw reprodukcyjnych i seksualnych w Polsce.

Ponadto, WGDAW złożyła opinię przyjaciela sądu (*amicus curiae*) w 12 [sprawach](#) złożonych do ETPCz które dotyczą braku dostępu do aborcji w Polsce i w lipcu 2021 r. zostały zakomunikowane polskiemu rządowi.

Komitety Praw Dziecka ONZ

We wrześniu odbyła się 88. sesja Komitetu Praw Dziecka ONZ, podczas której Polska sprawozdawała się z wykonania Konwencji Praw Dziecka. Federacja złożyła do Komitetu raport przedstawiający liczne ułomności Polski w wykonaniu zobowiązań wynikających z Konwencji w odniesieniu do zapewnienia dostępu do usług z zakresu zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym dostępu do aborcji, antykoncepcji, opieki ginekologicznej i kompleksowej edukacji seksualnej. Zalecenia Komitetu w zakresie dostępu do zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego zostały uwzględnione.

Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. Zdrowia

Federacja złożyła do Sprawozdawcy raport dotyczący wyzwań i możliwości wynikłych z pandemii dla zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. W [raporcie końcowym](#) Specjalnego Sprawozdawcy z czerwca 2021 r. Polska figuruje jako przykład kraju, który wykorzystał pandemię do wprowadzenia ograniczeń w prawie antyaborcyjnym i uciszenia głosu sprzeciwu.

Parlament Europejski

Federacja zbudowała solidne relacje z członkami i członkiniami PE z Polski i innych państw członkowskich, którzy działają w Parlamencie na rzecz praworządności, praw kobiet, w tym prawa do aborcji i innych praw reprodukcyjnych. W dwóch ostatnich latach PE był bardzo aktywny w odniesieniu do degradacji rządów prawa i praw człowieka w Polsce i przyjął dwie rezolucje na temat prawa do aborcji w Polsce i jedną ogólnie na temat zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Parlament Europejski zwraca uwagę na związek pomiędzy wpływem nielegalnych instytucji w upadającym państwie prawa na prawa kobiet. Federacja jako organizacja ekspercka z zakresu SRHR była konsultowana i współtworzyła treść ważnych rezolucji PE:

- listopad: [rezolucja](#) PE w sprawie faktycznego zakazu aborcji w Polsce odnosząca się do faktu i konsekwencji decyzji Trybunału Konstytucyjnego J. Przyłębskiej usuwającej embriopatologiczną przesłankę do legalnej aborcji;
- czerwiec: [rezolucja](#) PE z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tej dziedzinie w UE w kontekście zdrowia kobiet przyjęta z inicjatywy chorwackiego europośła P. F. Matica. Prawo do aborcji w tej rezolucji zostało nazwane prawem człowieka;
- wrzesień: [rezolucja](#) PE w sprawie praworządności i mediów w Polsce. W tej rezolucji PE wyraził także zaniepokojenie atakami na prawa kobiet w Polsce, zwłaszcza regresem w dziedzinie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet po wyroku nielegalnego „trybunału konstytucyjnego“;
- listopad: [rezolucja](#) PE w sprawie pierwszej rocznicy faktycznego zakazu aborcji w Polsce.

Nawiązane w PE relacje zaowocowały zaproszeniem Federacji i innych organizacji prawnoczwolowczych z Polski do Strasburga, gdzie przedstawicielki Federacji spotkały się z europarlamentarzystkami i europarlamentarzystami z Grupy Socjalistów i Demokratów oraz Lewicy i opowiedziały o tym, jak faktycznie wygląda dostęp do aborcji w Polsce oraz 20 października wzięły udział w konferencji prasowej w PE.

Marta Paczkowska wraz z eurodeputowaną Terry Reintke oraz przedstawicielkami Ogólnopolskiego Strajku Kobiet podczas wizyty w Parlamencie Europejskim w Strasbourgu (19/10/2021).

Międzynarodowe organizacje pozarządowe

W 2021 r. Federacja aktywnie działała w grupie rzeczniczej międzynarodowych organizacji prawnocłowieczych aktywnych w dziedzinie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych. Wspólnie z tymi organizacjami Federacja uczestniczyła w licznych kampaniach (np. wsparcie międzynarodowe dla [petycji](#) do posłów i posłanek w sprawie poparcia dla ustawy dekryminalizującej aborcję w Polsce), współtworzyła raporty, pisała listy do polityków i instytucji UE, spotykała się z biurami komisarzy KE (np. z biurem Komisarki KE ds. równości płci, H. Dalli) oraz przedstawicielami państw prezydujących Radzie UE (w tym z prezydentką portugalską i przyszłą prezydentką francuską) i innymi przedstawicielstwami państw członkowskich UE w Brukseli, które były zainteresowane zagrożeniami dla praworządności i praw człowieka w Polsce.

Federacja brała także udział w licznych akcjach solidarnościowych (np. ze Słowacją, patrz wspólny list NGOów do parlamentarzystów/tek na Słowacji).

Niektóre spośród tych działań to:

- marzec: Federacja miała okazję się spotkać z przedstawicielami Prezydencji Portugalskiej w UE a następnie wraz z Wielką Koalicją za Równością i Wyborem oraz z innymi licznymi organizacjami z Polski i międzynarodowymi wysłały [list](#) do prezydencji portugalskiej w sprawie wysłuchania Polski zgodnie z procedurą z art. 7. Między innymi wskutek naszych interwencji, w czerwcu 2021 r. takie przesłuchanie Polski i Węgier odbyło się właśnie z inicjatywy Prezydencji Portugalskiej.
- październik: Federacja podpisała [Manifest Warszawski](#), kolejny akt solidarności z Polkami i Polakami walczącymi o swoje prawa w autorytarnej Polsce PiS, tym razem z

inicjatywy Europejskiego Forum Parlamentarnego na rzecz Praw Seksualnych i reprodukcyjnych (EPF) reprezentowanego w Warszawie przez 35 parlamentarzystek i parlamentarzystów z Belgii, Danii, Włoch, Francji, Armenii, Chorwacji, Litwy, Finlandii, Norwegii, Austrii, Hiszpanii, Turcji, Irlandii, Rumunii i Azerbejdżanu.

Urszula Grycuk i Kamila Ferenc podpisują Manifest Warszawski (21/10/2021).

Rada Europy

Federacja na bieżąco informowała Komisarzkę Praw Człowieka Rady Europy o wydarzeniach w Polsce w zakresie dostępu do praw i zdrowia reprodukcyjnego. Komisarzka złożyła [amicus curiae](#) do ETPCz na poparcie skarg polskich kobiet w sprawie braku dostępu do aborcji w Polsce.

Federacja przygotowała alternatywny [raport do GREVIO](#), grupy ekspertów monitorujących przestrzeganie Konwencji Stambulskiej. Raport dotyczy tematów wynikających z kompetencji Federacji czyli przede wszystkim kwestii zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego w kontekście osób doświadczających przemocy seksualnej i podlegających ochronie gwarantowanej przez Konwencję. We wrześniu GREVIO opublikował [raport](#), w którym znalazły się zalecenia dotyczące zdrowia i praw reprodukcyjnych, w zakresie realizowanym przez Konwencję Stambulską.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Projekty i wydarzenia

Cykl webinarium *Walka o prawa kobiet trwa. Nie poddajemy się!*

Z powodu przedłużającej się pandemii trzecia edycja naszego cyklu webinarium, podobnie jak druga z roku 2020, odbyła się również w przestrzeni wirtualnej. Zorganizowanie pięciu webinarium było możliwe dzięki wsparciu Fundacji im. Róży Luksemburg. Wszystkie spotkania są dostępne w formie nagrań wideo:

- [„Jak przeciwdziałać atakom i groźbom ze strony przeciwników praw kobiet?”](#) z udziałem J. Rudzińskiego i A. Jaskólskiej (26/4/2021)
- [„Dlaczego nie ma powrotu do tzw. kompromisu aborcyjnego”](#) z udziałem M. Staśko, A. Bzdyń i K. Starowicz (26/5/2021)
- [„30 lat Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny... I co dalej?”](#) z udziałem K. Szczuki i A. Solik (8/6/2021)
- [„Aborcja a prawa pracownicze i socjalne”](#) z udziałem J. Petelczyc i K. Matuszczyka (15/6/2021)
- [„Ruchy antygnderowe i ich związki z populizmem. Jak to działa?”](#) z udziałem A. Graff i E. Korolczuk (3/11/2021)

Audycja *#CałegoCiała* w Radiu Kapitał

Ponad 100 lat temu Zofia Nałkowska krzychała: *Chcemy całego życia!*. Dziś można krzycheć to samo i dodać, że chcemy też całego ciała. Bo mogą nam przeszczepić serce i zoperować mózg, ale kiedy chodzi o cokolwiek związanego z naszą biologiczną płcią – nasze człowieczeństwo schodzi na dalszy plan. A tymczasem nasze ciało to my. Wywalczymy prawo do całego ciała. I – do całego życia.

Od lipca 2019 co miesiąc na antenie Radia Kapitał w naszej audycji [#CałegoCiała](#) rozmawiamy swobodnie o różnych aspektach praw i zdrowia seksualnych i reprodukcyjnych.

Odcinki z 2021 roku:

- [o akcji *Skarga Kobiet*](#) (K. Ferenc i M. Gąsiorowska)
- [o obywatelskim projekcie ustawy *Legalna aborcja. Bez kompromisów*](#) (K. Ferenc, A. Magryta i K. Kotula)
- [o Kościele katolickim i jego wpływach](#) (M. Paczkowska i A. Diduszko-Zyglewska)
- [o książce *Aborcja jest z jej autorką*](#) (K. Ferenc, K. Wężyk)

- [o prawach dzieci w kontekście propagandy antyaborcyjnej w przestrzeni publicznej](#) (A. Lewandowska, A. Kossowska)
- [o prawach pacjenckich i jak o nie walczyć](#) (A. Magryta, K. Ferenc)
- [o kampanii HISTORIE KOBIET #WybórNieZakaz](#) (M. Paczkowska, K. Kacpura)
- [o rocznicy pseudowyroku TK ws. aborcji](#) (K. Ferenc, U. Grycuk)
- [o ostatnich głośnych sprawach aborcyjnych w Polsce](#) (K. Ferenc)

Lista odtwarzania ze wszystkimi odcinkami #CałegoCiała w wersji wideo dostępna [tutaj](#).

Aleksandra Magryta, Katarzyna Kotula i Kamila Ferenc podczas nagrania 19. odcinka audycji #CałegoCiała (17/2/2021).

Kampanie informacyjne i edukacyjne

Kampania HISTORIE KOBIET #WybórNieZakaz

Z okazji Światowego Dnia Bezpiecznej Aborcji Federacja zaprezentowała [pięć krótkich filmów](#), opartych na prawdziwych historiach kobiet, które zwróciły się do nas po pomoc. Swoich twarzy i głosów użyczyli im aktorki Maria Konarowska, Barbara Kurdej-Szatan, Maria Seweryn, Weronika Warchoł oraz aktor Maciej Stuhr.

Aktorki i aktor występujący w kampanii Federacji HISTORIE KOBIET #WybórNieZakaz.

Program Wsparcia Lekarzy

Chcąc wspierać takich lekarzy i takie lekarki, którzy i które zapewniają ostatki normalności w publicznej opiece zdrowotnej, w maju uruchomiłyśmy Program Wsparcia Lekarzy/Lekarek Przyjaznych Pacjentkom. Zaoferowałyśmy bezpłatną pomoc prawną, obronę przez fundamentalistami, oraz zapewniłyśmy anonimowość.

Ponadto, za pośrednictwem mediów społecznościowych zaoferowałyśmy ginekologom i ginekolożkom, chcącym dowiedzieć się jak móc bezpiecznie pomagać pacjentkom w rzeczywistości po pseudowyroku TK, bezpłatne szkolenia prawne dla nich i ich kolegów/koleżanek po fachu.

Apelowałyśmy również do lekarzy o nie dopuszczenie do śmierci kolejnych pacjentek poprzez wykonywanie zabiegów przerywania ciąży tam gdzie zagrożone jest zdrowie i życie kobiet, oferując jednocześnie wsparcie i poradnictwo prawne i medyczne.

Kampania #PrawaPacjenckieMaszJePrzySobie

Zapoczątkowana przez wydanie przez Federację poradnika [Prawa pacjenckie w pytaniach i odpowiedziach](#) kampania ma na celu jego promocję poprzez serię [dziesięciu grafik](#) przedstawiających podstawowe prawa przysługujące pacjentkom i pacjentom w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego.

Kampania #FederaPomaga

W ramach kampanii dzielimy się w mediach społecznościowych [historiami pacjentek](#), które zgłosiły się do nas po pomoc w dostępie do aborcji w polskim szpitalu lub sytuacji zagrożenia życia i/lub zdrowia w ciąży, a nasza interwencja zakończyła się sukcesem.

DZIAŁALNOŚĆ PORADNICZA I WSPARCIE KOBIEC

Telefon Zaufania

Grafika Marty Frej dla Federacji.

[Telefon Zaufania](#) funkcjonuje w Federacji nieprzerwanie od 19 lat. W 2020 roku, ekspertki dyżurujące od poniedziałku do piątku pod numerem **22 635 93 92** - edukatorki seksualne, psycholożki, ginekolożki oraz prawniczka - odbyły ponad 1 100 rozmów. Dzwoniące/-y najczęściej zadawały/-li pytania z zakresu edukacji seksualnej (28,1%) oraz szukali porad psychologicznych (19,1%) i ginekologicznych (17,7%). Zapytania w kwestii aborcji stanowiły 14,8%, antykoncepcji – 11,9%, seksuologii – 7,6%, ciąży – 6,3%, prawa – 4,3%, LGBT – 3,5%, przemocy – 1,6%, chorób i infekcji przenoszonych drogą płciową – 1,3%. 14,4% procent wszystkich telefonów stanowiły zagadnienia z kategorii „inne”. Osobami dzwoniącymi były w większości kobiety. Mężczyźni stanowili 48% procent, a osoby spoza binarnego podziału płciowego niecałe 0,5%.

Poradnictwo dla osób w ciąży

Poradnik „Potrzebuję aborcji”

Uwzględniając najnowsze zmiany prawne, odświeżyliśmy i rozbudowaliśmy [poradnik](#) aborcyjny na naszej stronie www. Kompleksowo omawia on cztery przypadki, w którym osoby w ciąży mogą poszukiwać informacji nt. jej przerywania: niechciana ciąża, wady płodu, zagrożenie dla zdrowia fizycznego/psychicznego oraz ciąża jako wynik czynu zabronionego.

Telefon Interwencyjny

Śmierć Izabeli z Pszczyny i ujawniane w jej następstwie historie podobne do jej przypadku pokazały nam, do jak wielu nadużyć dochodzi od lat na polskich oddziałach ginekologicznych. Dlatego udostępniłyśmy alarmowe numery telefonów, na które pacjentki mogą dzwonić w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia w ciąży. Zobowiązujemy się do wyegzekwowania ich praw, znalezienia lepszej opieki medycznej w kryzysowej sytuacji, czyli np. załatwienia przeniesienia do szpitala respektującego prawa pacjenckie.

Poselska Sieć Ratunkowa

W sytuacji kryzysowej w szpitalu pacjentki mogą też skorzystać z [Poselskiej Sieci Ratunkowej](#), którą we współpracy z nami stworzyli członkowie i członkinie Klubu Parlamentarnego Lewica.

Na mocy mandatu posłowie i posłanki mogą żądać wyjaśnień od instytucji publicznych, w tym szpitali. Już sam ich przyjazd lub zwrócenie się do szpitala i związane z tym zainteresowanie mediów może podziałać mobilizująco na personel medyczny.

Poradnictwo w zakresie antykoncepcji

Antykoncepcja awaryjna

W sierpniu na naszej stronie www opublikowałyśmy kompleksowy poradnik [„Skąd wziąć tabletkę po?”](#). Zawiera on nie tylko informacje jak uzyskać antykoncepcję awaryjną, ale też jak reagować w przypadku bezprawnych odmów, zarówno u lekarza jak i w aptece.

Wkładki wewnętrzne

W minionym roku również zawnioskowałyśmy do Narodowego Funduszu Zdrowia o listę placówek medycznych, których kontrakt z NFZ obejmuje wprowadzanie wewnętrznych wkładek antykoncepcyjnych. Bazę opublikowałyśmy na swojej [stronie www](#) wraz z innymi przydatnymi pacjentkom informacjami: m.in. o skargach na odmowy udzielania świadczenia lub możliwościach ubiegania się o zwrot kosztów za bezzasadne pobranie opłat za założenie/wyciągnięcie spirali.

Poradnictwo w zakresie opieki ginekologicznej

Sieć Przyjaznych Lekarzy

W maju wystosowałyśmy w naszych mediach społecznościowych apele do lekarzy i lekarek ginekologii i psychiatrii oraz psychologów i psycholożek o zgłaszanie się do naszej Sieci Przyjaznych Lekarzy, zrzeszającej prokobiecych specjalistów.

We wrześniu uruchomiłyśmy [ankietę](#) online, mającą na celu zbierać informacje o lekarzach i lekarkach ginekologii, którzy którzy i które są profesjonalni/ne, ale też przestrzegają praw pacjenckich i zasad kultury osobistej. Niebawem na podstawie danych z ankiety powstanie ogólnodostępna baza ginekologów i ginekolożek przyjaznych pacjent(k)om.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I W INTERNECIE

Publikacje informacyjno-edukacyjne

Prawa pacjenckie w pytaniach i odpowiedziach

Na początku roku wydałyśmy kolejną publikację – kieszonkowy [poradnik](#) pokazujący jakie prawa przysługują pacjent(k)om w kontekście zdrowia reprodukcyjnego i jak reagować na ich naruszenia.

Media społecznościowe

Najbardziej aktywnie wykorzystywanym kanałem komunikacji była strona Federacji na [Facebooku](#). Oprócz bieżących informacji, dotyczących realizacji praw reprodukcyjnych oraz działalności Federacji, opublikowałyśmy szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych. Liczba odbiorców Facebooka utrzymuje stały wzrost, w 2021 roku o blisko 30% w stosunku do liczby sprzed roku - obecnie strona Federacji ma 44 tysiące obserwujących. Największą grupą odbiorców są kobiety w wieku 25-44 lata.

Ponato, publikowałyśmy treści na innych kanałach społecznościowych – [Twitterze](#), [Instagramie](#) oraz [YouTube'ie](#).

Biuletyn „Mam Prawo”

[Biuletyn Mam Prawo](#) trafia do skrzynek e-mailowych blisko tysiąca osób, a Federacja wydaje go nieustannie od 22 lat. W 2021 roku opublikowaliśmy [trzy numery](#), w których zostały poruszone kwestie stanu realizacji praw reprodukcyjnych w Polsce i na świecie oraz działalności Federacji, jak również informacje z zakresu wiedzy medycznej i prawnej oraz rekomendacje dotyczące literatury z zakresu praw reprodukcyjnych. Promocja każdego wydania biuletynu odbywa się w mediach społecznościowych.

W każdej chwili możesz subskrybować biuletyn, wystarczy podać adres e-mail poprzez formularz na pasku bocznym na [stronie głównej](#) naszej witryny www.

WIELKA KOALICJA ZA RÓWNOŚCIĄ I WYBOREM

Mija już 5 rok istnienia [Koalicji](#). W tym czasie rozrosła się już do sieci 117 organizacji formalnych i nieformalnych z całej Polski, a także organizacji polonijnych ulokowanych w krajach europejskich.

WKRW jest narzędziem interwencji i rzecznictwa, również na szczeblu międzynarodowym.

W 2021 roku WKRW prowadził działania monitorujące, rzecznicze, edukacyjne, a także wzmacniające feministyczny ruch działający na rzecz praw reprodukcyjnych.

Rzecznictwo

- list do Prezydencji Portugalskiej Rady UE w sprawie haniebnych projektów ustaw przygotowanych przez fundamentalistów i posłów. W liście oprócz kwestii aborcji zostały zawarte kwestie utraty niezależności sądownictwa, prawdopodobieństwie wystąpienia Polski z Konwencji Stambulskiej, warunkach pracy aktywistek i aktywistów i organizacji prawnoczułowieczych i nadużywaniu władzy przez policję w stosunku do uczestniczek/ów pokojowych zgromadzeń. List dostępny jest [tutaj](#).
- poparcie projektu "ustawy ratunkowej" klubu Lewica dekryminalizującej lekarzy za przeprowadzenie aborcji, jak również wysyłka apelu do posłanek i posłów o zagłosowanie za włączeniem ustawy ratunkowej pod obrady Sejmu Stanowisko dostępne jest [tutaj](#).
- włączenie się w zbiórkę podpisów pod obywatelskim projektem ustawy "[Legalna aborcja. Bez Kompromisów](#)" i prowadzenie aktywnej kampanii mobilizującej zbiórki podpisów
- [podpisanie się pod apelem do Posłów i Posłanek na Sejm RP IX kadencji w Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji 2021](#)
- poparcie petycji Fundacji Panoptykon dotyczącej niekontrolowanej inwigilacji aktywistek i aktywistów;
- dołączenie do ogólnopolskiej kampanii Wolna Szkoła, która ma na celu zwrócenie uwagi na antydemokratyczne poglądy ministra edukacji;

- dołączenie do współorganizacji protestów Matki na Granicę zwracających uwagę na dramaty osób uchodźczych, w tym dzieci, przebywających na granicy polsko-białoruskiej;
- kampania rzecznicza na rzecz niewypowiedania Konwencji Stambulskiej.

Monitoring

- monitoring naruszeń praw pacjenckich, z szczególnym uwzględnieniem odmów realizacji założenia wkładki wewnątrzmacicznej przez podmioty medyczne, które mają podpisaną umowę z NFZ;
- monitoring działań podejmowanych wokół tematyki praw reprodukcyjnych, w szczególności aborcji;
- monitoring działań wokół społeczności LGBT i naruszeń ich praw (m.in. projekt Kai Godek zakazujący Marszy Równości, postępowania sądowego w sprawie wizerunku Matki Boskiej z tęczową aureolą czy rezolucji PE w sprawie osób LGBTQIA);
- monitoring działań ruchów fundamentalistycznych podejmujących temat praw reprodukcyjnych (działania Ordo Iuris czy powstanie akcji antyaborcyjnych billboardów).

Działania edukacyjne

- kampania informacyjna w mediach społecznościowych dotycząca możliwości przerywania ciąży w Polsce po wyroku TK – więcej [tutaj](#);
- kampania edukacyjna na rzecz liberalizacji aborcji (zbiórka podpisów pod projektem LABK, ustawa ratunkowa, możliwości przerywania ciąży) w Polsce i nt. dostępu aborcji w innych krajach;
- kampania informacyjno-edukacyjna o inicjatywach podejmowanych na rzecz praw kobiet (np. powstanie Alei Praw Kobiet w Poznaniu);
- kampania informacyjna dotycząca świeckiej szkoły;
- akcja informacyjna na temat działań w polityce uwzględniających prawa kobiet (np. kampania informacyjna nt. wyboru Rzecznika Praw Obywatelskich).

Działania integracyjne i proaktywistyczne

III Zjazd WKRW

- ✓ panel na temat obecnych działań w obszarze praw reprodukcyjnych na arenie międzynarodowej i w Polsce;
- ✓ warsztat „Jak skutecznie działać wspólnie i w pojedynkę na rzecz praw reprodukcyjnych?”;
- ✓ dyskusja „Jak przekonywać społeczeństwo do idei praw reprodukcyjnych?”, rozmowa nt. praktyk irlandzkich;
- ✓ panel: „Jak wywierać nacisk na samorządy i jak z nimi współpracować?”;
- ✓ panel „Jak skutecznie walczyć o nasze prawa pacjentek?”.

Uczestniczki i uczestnicy III Zjazdu organizacji członkowskich WKRW (20/11/2021).

Inne

- upowszechnianie działań innych organizacji za pośrednictwem kanałów społecznościowych WKRW;
- przygotowanie informacji o dostępie [do aborcji](#);
- wyposażenie organizacji WKRW w materiały edukacyjne nt. praw reprodukcyjnych (wysyłka około 5000 broszur i publikacji);
- wewnętrzne szkolenie dla członkiń i członków WKRW nt. transpłciowości organizowane przez organizację członkowską Koalicji, Fundację Trans-Fuzja.

G R U P A
P♥NTON

Edukacja Seksualna

Raport roczny grupy za rok 2021 dostępny jest [tutaj](#).

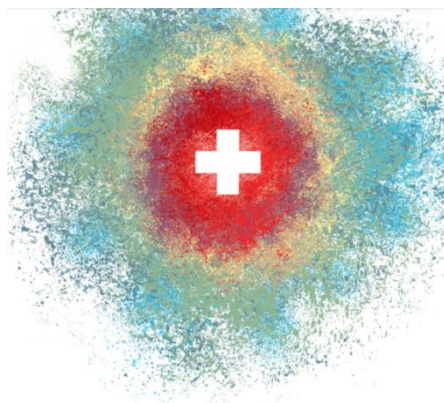

A S T R A N E T W O R K

WWW.ASTRA.ORG.PL

ASTRA Network jest koalicją organizacji pozarządowych z regionu Europy Wschodniej i Centralnej oraz Azji Centralnej, wspólnie działających na rzecz zdrowia oraz praw reprodukcyjnych i seksualnych. Sieć, założona w roku 1999 na spotkaniu regionalnym zorganizowanym przez Federację, skupia obecnie 42 organizacje z 21 krajów (pełna lista [tutaj](#)). Sekretariat ASTRY, jako nieformalnej koalicji, mieści się w siedzibie Federacji w Warszawie. Działalność Sieci można śledzić na [stronie www](#), [stronie na Facebooku](#) oraz profilu na [Twitterze](#).

Broszura o wpływie pandemii COVID-19 na prawa reprodukcyjne w krajach Europy środkowo-wschodniej

**SRHR
and COVID-19
in Eastern
Europe**
- snapshots from the region

Rok 2021 to dla ASTRY nowa publikacja regionalna – w pierwszym kwartale roku ukazała się broszura [„SRHR and COVID-19 in Eastern Europe. Snapshots from the region”](#). Na 30 stronach organizacje członkowskie sieci ASTRA z pięciu krajów – Albanii, Armenii, Gruzji, Polski i Rumunii – podsumowują sytuację dotyczącą praw seksualnych i reprodukcyjnych w świetle planów zarządzania kryzysowego systemem opieki zdrowia w trakcie pandemii COVID-19.

Wnioski są jednoznaczne – aborcja w żadnym z opisywanych krajów nie została uznana za podstawowe świadczenie zdrowotne, do którego dostęp powinien być zagwarantowany w trakcie pandemii. Drastycznie spadł także dostęp do opieki prenatalnej i antykoncepcji, głównie w związku z ograniczeniami dotyczącymi transportu (trudniejszy dojazd do placówek mieszczących się w większych miastach). Dramatycznie prezentuje się również kwestia wprowadzenia dodatkowych rozwiązań systemowych dotyczących wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej – w pandemii zmuszonych do nieustannego przebywania z jej sprawcą/czynią.

Na szczęście pojedyncze kraje wyłamały się z tego negatywnego schematu – Mołdawia na przykład przyjęła nowe standardy opieki okołaborcyjnej (National Safe Abortion Standards). Od początku pandemii konsultacja z lekarzem_rką może odbywać się w tym kraju zdalnie, poprzez systemy telemedycyny. To ogromna zmiana, zwłaszcza dla osób żyjących w terenach wiejskich i tych, które mogą z jakiegoś powodu mieć trudności z dotarciem do gabinetu ginekologicznego (wykluczenie transportowe, brak możliwości znalezienia opieki nad dziećmi, życie w przemocowym związku z kontrolującym partnerem, etc.).

Publikację kończą 4 rekomendacje dla decydentów odpowiedzialnych za projektowanie polityk publicznych i zarządzanie ochroną zdrowia:

- uznanie praw człowieka jako punktu wyjściowego w projektowaniu systemowych rozwiązań kryzysowych,
- zauważenie i uwzględnienie płciowego aspektu wpływu COVID-19 na społeczeństwo i zaadresowanie trudności, które pandemia postawiła przed kobietami i osobami z macicą,
- zwiększenie inwestycji w systemie telemedycyny,
- wzmocnienie systemowej pomocy społecznej (jak np. dofinansowanie lokalnych centrów wsparcia dla ofiar przemocy domowej).

Rzecznictwo międzynarodowe, interwencje i wsparcie

2021 był dla regionu jednym z najtrudniejszych w ostatnich latach. Naruszenia i otwarte ataki na prawa seksualne i reprodukcyjne obserwowaliśmy w prawie wszystkich krajach Europy środkowo-wschodniej. Oczywiście najstraszniejszym przykładem brutalnego

ataku fundamentalistów był wprowadzony w styczniu polski zakaz aborcji z przesłanek embriopatologicznych. ASTRA jako jedna z głównych organizacji na bieżąco informowała światowe media, międzynarodową opinię publiczną i społeczność aktywistyczną o rozwoju sytuacji w Polsce. Byłyśmy również w kontakcie z organizacjami międzynarodowymi podczas protestów po śmierci Izabeli z Pszczyny.

W odpowiedzi na tragiczną śmierć Izabeli z Pszczyny, jedna organizacji członkowskich ASTRY, litewska Family Planning and Sexual Health Association, przygotowała w listopadzie list otwarty do Prezydenta Andrzeja Dudy, Marszałkini Sejmu Elżbiety Witek, Marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego, Premiera Mateusza Morawieckiego oraz posła Jarosława Kaczyńskiego. List, wyrażający głębokie zaniepokojenie sytuacją dotyczącą praw seksualnych w Polsce, podpisało kilkanaście organizacji z Litwy.

Jednak niestety nie tylko Polska była w tym roku frontem walki. Również nasze sąsiadki zza południowej granicy zmuszone były odpierać wielokrotne ataki fundamentalistów – w kończących się roku parlament Słowacji procedował aż ustaw ograniczających dostęp do aborcji. Na szczęście wszystkie zostały odrzucone, choć miejscami było blisko. ASTRA aktywnie angażowała się we wsparcie organizacji lokalnych w walce z zakazem, podpisałyśmy również list otwarty dotyczący dostępu do praw reprodukcyjnych na Słowacji, przygotowany przez naszą organizację partnerską, Center for Reproductive Rights.

Rok 2021 to także intensywna walka o Konwencję Stambulską. Członkini zarządu ASTRY, Daniela Draghici, reprezentuje sieć i aktywnie uczestniczy w obradach międzynarodowej grupy monitorującej przestrzegania jej zapisów. W grudniu Daniela uczestniczyła w wirtualnej konferencji o przeciwdziałaniu przemocy ze względu na płeć, podczas której naświetlona została także sytuacja w krajach Europy środkowo-wschodniej.

Biuletyn

Jak co roku, ASTRA prowadziła dokładny monitoring stanu praw seksualnych i reprodukcyjnych w Europie środkowo-wschodniej i Azji centralnej. Comiesięczny [biuletyn](#) podsumowywał zebrane wiadomości i pozostał ważnym źródłem informacji w zakresie praw i zdrowia seksualnych i reprodukcyjnych w regionie dla ponad 3 tysięcy subskrybentów oraz followersów mediów społecznościowych. Informacje zawarte w biuletynie były cytowane między innymi przez Center for Reproductive Rights czy International Campaign for Women's Right to Safe Abortion.

SPONSORZY

- Open Society Foundation (Women's Rights Program)
- International Women's Health Coalition
- Center for Reproductive Rights
- Global Fund for Women
- Sigrid Rausing Trust
- Fundacja im. Róży Luksemburg – Przedstawicielstwo w Polsce
- Feminist Group Ottar, Norway
- indywidualne darowizny na działania statutowe

Federacja
na rzecz
Kobiet
i Planowania
Rodziny
www.federa.org.pl

ul. Nowolipie 13/15

00-150 Warszawa

tel. 22 635 93 92

federacja@federa.org.pl

@federapl